

1. Referentie

Referentie	Miedema, S. (2002). Onderzoek nader onderzocht. Een vergelijkende analyse van etnografisch onderzoek naar de relatie tussen etniciteit, groepsvorming en delinquentie bij jongens. <i>Tijdschrift voor Criminologie</i> , 44, (2), 150-161.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Meta-etnografie is een vergelijkingsmethode bij etnografisch onderzoek. Het is een interpretatieve werkwijze waarbij een aantal geselecteerde studies op elkaar wordt betrokken en systematisch-kritisch wordt vergeleken en geanalyseerd. De centrale onderzoeksvraag betreft of er overeenkomsten dan wel verschillen zijn in groepsvorming en groepsprocessen bij jongens uit specifieke minderheidsgroepen, niet alleen allochtone maar ook autochtone jongens in vergelijkbare maatschappelijke posities van kwetsbaarheid. Daarbij worden groepsvorming en groepsprocessen gezien als interveniërend of intermediaire factoren die een rol kunnen spelen in het ontstaan en voortbestaan van delinquente praktijken. Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden worden verschillende publicaties geanalyseerd.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Politie & justitie, welzijn
Trefwoord(en)	Allochtonen, delinquentie, etniciteit, etnografie, groepsvorming

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Siep Miedema Vakgroep Strafrecht en Criminologie Faculteit der Rechtsgeleerdheid Rijksuniversiteit Groningen Postbus 716 9700 AS Groningen Nederland Tel: +3150/ 363 56 30 Fax: +3150/ 363 56 03 STR_CRI@rechten.rug.nl http://www.rug.nl/rechten/faculteit/vakgroepen/stcr

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Vinden er min of meer vergelijkbare processen plaats in de groepsvorming van jongens in marginale situaties of zijn er specifiek etnische differentiaties die in deze processen aangebracht moeten worden?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	<i>Meta – ethnography volgens de 'interpretatieve lines-of-argument synthesis'-methode.</i>
--------------------	---

Onderzochte groep	- Terpstra (1996;1997) heeft onderzoek gedaan naar ontwikkelingen, onderlinge verhoudingen en dagelijkse opvattingen en praktijken in een 'moderne' Nederlandse achterstandswijk. Van 1987 tot en met 1990 is in totaal bijna tien maanden participerende observatie uitgevoerd binnen het jongerenwerk in de wijk, waaraan vooral autochtone jongens deelnamen. Daarbij zijn veel gesprekken gevoerd met jongens van 12 tot en met 17 jaar. Over 57 jongens (waarvan slechts 6 van allochtone afkomst) is informatie verzameld, met 33 was intensief contact. Bijna de helft van de jongens (26 van de 57) komt in de ruim twee jaar van het veldwerk wegens strafbare handelingen in aanraking met de politie. Bij de 16- en 17-jarigen overkomt dit twee op de drie jongens (Terpstra, 1997). - Sansone heeft tussen 1981 en 1990 in twee Amsterdamse buurten onderzoek gedaan onder Creoolse jongeren uit de lagere klasse (Volkscreolen). Van de 111 onderzochte jongens zijn er 59 te beschouwen als kerninformanten. In de drie fasen van zijn onderzoek ziet het criminaliteitspatroon van de kerninformanten er als volgt uit: in 1981-1982 zijn er 27 (licht) crimineel en 3 harddrugsverslaafden; in 1983-1984 zijn er 25 (licht) crimineel en 4 verslaafd; in 1988-1991 zijn er 27 (licht) crimineel en 8 verslaafd. - Het drie jaar durende onderzoek van Van Gemert vond plaats in drie achterstandswijken in Rotterdam-Zuid en concentreerde zich op een buurthuis, dat vooral door Marokkaanse jongens tussen 15 en 20 jaar werd bezocht. Van de groep van zo'n 150 jongens heeft Van Gemert over 40 jongens op gedetailleerde wijze via interviews gegevens verzameld. - In haar onderzoek onder Curacoase jongens en hun moeders heeft Van San van midden '93 tot begin '96 60 Curacoase jongens in de leeftijd van 14-17 jaar en de helft van de moeders geïnterviewd, aangevuld met participerende observaties in een aantal gezinnen.
Bereik	Nederland

7. Resultaten

Uniforme groepsvorming	Ondanks uiterlijke verschillen in levensstijl, waaraan jongens in grote mate zelf dynamisch vorm geven, kan geconcludeerd worden dat het belang van leeftijdsgenoten in losse groepsformaties een centrale en gemeenschappelijke factor is. Het is daarbij de vraag of groepsprocessen en groepsstructuren een zekere parallellie vertonen of dat er sprake is van etnisch-specifieke ontwikkelingstrajecten c.q. relevante culturele elementen. Zo kennen Van Gemert en Van San in hun onderzoek groot belang toe aan een etnisch specifieke culturele interpretatie, maar volgens de auteur van dit artikel voegen deze etnisch-differentiële verklaringen niet veel toe aan het beeld van groepsformaties, zoals beschreven door Terpstra en Sansone. In (groot)stedelijke achterstandswijken zijn niet alleen vergelijkbare vormen van groepsvorming waar te nemen, deze groepen kennen ook een vergelijkbare sociale structuur. Hoewel etnisch-culturele elementen een rol spelen in processen van maatschappelijke integratie en onderlinge sociale cohesie, blijken processen van groepsvorming onder adolescenten en jongvolwassen mannen in marginale posities toch relatief uniform te verlopen, met vergelijkbare structureringprocessen. Dat geldt ook voor loswekingsprocessen. Verschillen in handelingsalternatieven en toekomstoriëntaties lijken niet zozeer groepsbepaald, maar eerder het gevolg van individuele, grotendeels gezinsbepaalde ontwikkelingsfactoren in de levensloop.
------------------------	--

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Niet alleen bij sportwedstrijden maar ook in de wetenschap is er behoefte aan tussenstanden, een reflectie op de stand van zaken. Noblit en Hare (1988) gebruiken voor de vergelijkingsmethode bij etnografisch onderzoek de

term *meta-ethnography*. Het is een interpretatieve werkwijze waarbij een aantal geselecteerde studies op elkaar betrokken en systematisch-kritisch wordt vergeleken en gesynthetiseerd. Noblit en Hare (1988) maken een onderscheid tussen drie werkwijzen. In dit artikel wordt vooral gestreefd naar een interpretatieve *lines-of-argument synthesis*. Er worden verschillende dimensies van hetzelfde fenomeen onderzocht. Verschillende onderzoeken worden onderling vergeleken om een completer beeld te krijgen, waarbij de verschillende argumentatielijnen vergeleken en inductief geherinterpreteerd worden. De centrale onderzoeksvraag betreft of er overeenkomsten dan wel verschillen zijn in groepsvorming en groepsprocessen bij jongens uit specifieke minderheidsgroepen, niet alleen allochtone maar ook autochtone jongens in vergelijkbare maatschappelijke posities van kwetsbaarheid. Daarbij worden groepsvorming en groepsprocessen gezien als interveniërend of intermediaire factoren die een rol kunnen spelen in het ontstaan en voortbestaan van delinquente praktijken. Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden worden verschillende publicaties geanalyseerd over autochtone, Surinaamse, Marokkaanse en Antilliaanse jongeren. Er wordt gekozen voor volgende drie dissertaties: *Schitteren in de schaduw* over Surinaamse jongeren (Sansone, 1992), *Ieder voor zich* over Marokkaanse jongens (Van Gemert, 1998) en *Stelen en steken* over Antilliaanse jongens (Van San, 1998). Daarnaast worden twee artikelen van Tepstra (1996 en 1997) over een autochtone groep jongens uit een achterstandswijk gebruikt. Deze 'contrastgroep' maakt een vergelijking tussen etnisch-subculturele en marginaal-subculturele aspecten mogelijk. Op deze manier kan worden nagegaan in hoeverre bepaalde groepsprocessen en groepsstructuren specifiek zijn voor etnische groepen of algemene kenmerken zijn van jongens in marginale posities. Op basis van zijn secundaire analyse trekt de auteur de conclusie dat in (groot)stedelijke achterstandswijken niet alleen vergelijkbare vormen van groepsvorming zijn waar te nemen, maar dat deze groepen ook een vergelijkbare sociale structuur kennen. Hoewel etnisch-culturele elementen een rol spelen in processen van maatschappelijke integratie en onderlinge sociale cohesie, blijken processen van groepsvorming onder adolescente en jongvolwassen mannen in marginale posities toch relatief uniform te verlopen, met vergelijkbare structureringsprocessen. Dat geldt ook voor loswekingsprocessen.